

פרוטוקול מס' 9

מישיבת ועדת השירותים הציבוריים, אשר התקיימה
ביום ג', כ"ד בטבת, תשי"ב - 22.1.52 בשעה 9.00.

נכחו: היו"ר ד"ר ב. הרמל

- ח. בוגר
- ח. בן-אשר
- א. ברמן
- א. הכרמלי
- ב. חת
- ג. טברסקי
- ש. כפרית
- ד. נצר

מוזמנים: ד"ר י. בורג - שר הבריאות
ד"ר שיבא - מנהל משרד הבריאות.

היו"ר ב. הרמל: בהעדרו של היו"ר א. אלטמן, אני מקבל על
עצמי לנהל את הישיבה.

ברצוני להעמיד על סדר-היום שאלה, אשר נעשתה
חריפה מצד בימים אלה, והיא: שאלת החוק לאנטומיה. פרופסור דוסטרובסקי
מסר לי כי נעשו כל ההכנות להתחלת לימודי האנטומיה בבית-הספר לרפואה,
והלימודים יתחילו ב-1 לאפריל שנה זו.

עד עתה היה בית-הספר פתוח רק לתלמידים שלמד
את המקצוע בחוץ-לארץ, עכשיו - לאור המחסור ברופאים, עומדים לפתוח את
כותלי בית-הספר לרפואה לתלמידים מתחילים.

ברור כי רק לאחר מציאת נוסחה מתאימה,
אשר תספק את כל הגורמים, ותאפשר שימוש בגופות לצרכי לימוד, אפשר יהיה
להתחיל בלימודים.

שר הבריאות מכיר את הבעיה והינינו מאד
רוצים שהוא ימסור לנו פרטים על המצב ועל התפתחות העניינים.

ד"ר י. בורג - שר הבריאות: החוק האינדיז צריך לכלול 2 סעיפים
עיקריים: (1) ניתוחי גופות לצרכי לימוד
האנטומיה; (2) ניתוחי גופות בשביל קביעת עובדות פתולוגיות בטקרי
טות בלתי טבעיים וטקרי טות בלתי ברורים.

הרבנות הראשית התירה בשעתו, בתנאים
מסוימים, ניתוחים פתולוגיים לשם גירוד טיבת הטות. בהיתר זה יש
תזוזה חשובה, מולם אין בו עדיין תשובה לשאלה איך יספקו לבית-הספר
האונברסיטאי לרפואה את הגופות, כדי שהמטודנט הצעיר ילמד להכיר את
מבנה הגוף, ולאן דוקא לצרכי כירורגיה אלא בשביל לימוד כל מקצועות
הרפואה.

שר הבריאות: לחוק האנטומי יש אספקט הומני, ובענין זה יש תערובת, מעין מזיגה של דיני ישראל ורגש יראת-המבול כלפי המת גם יחד. גם אלה אשר אינם מעוניינים לחיות לפי דיני ישראל, יש להם יחס מיוחד כלפי שלמות גוף האדם, בטול הנשמה.

אנו, במידה נאציגי מדינת-ישראל, מצויים גם לפי-לב לעובדה כי יהודים רבים בחוץ-לארץ לוחמים על העקרון שלא יקחו גופות יהודים בשביל ניתוחים, והם מסתמכים בטענתם זו על דיני ישראל. אם החוק של מדינת-ישראל יתיר להשתמש בגופות ללא סייגים, אני חושב שהדבר עלול להת תוצאות שליליות בחוץ-לארץ.

כאשר נאיתי למשרד לכהן כשר הבריאות, מצאתי כי כבר הוכנה הצעת חוק בנדון על-ידי משרד הספטים. כמוכן, שכאעד ראשון ראיתי צורך להכניס הצעת חוק זו תחת כנפי משרד הבריאות.

הצעת חוק זו, באותו החלק שאינו עוסק בניתוחים פתולוגיים ולא בניתוחים אנטומיים כולל 2 סעיפים. לסעיף הראשון האומר: אדם, אשר נעדרו בחיים, מודיע ומצהיר כי הוא מרצונו הטוב מעמיד את גופו, לאחר מותו, לרשות מוסד אוניברסיטאי, אין הרבנות רואה אפשרות להתנגד לכך. יש מושג של כבוד המת, ואם אדם רואה וחושב זאת לכבוד כי גופתו תנותח לצרכי לימוד, אין הרבנות מתנגדת לכך.

בעולם מקובלת 2 צורות של הצהרת אדם על מסירת גופתו לאחר מותו לרשות מוסדות רפואה: (1) האופן המקובל בענין הבנק לעיניים או הבנק לעצמות. לוקחים אבר בריא מגופת מת, למשל - עין או עצם, על-מנת להעבירו לאדם חי אשר אותו האבר לקוי בגופו; (2) הצורה השניה מקובלת באטריקה בין הסכבות הנמוכות. אדם סוכר את גופתו לאחר המוות ומקבל כסף תמורתו בהווה.

פרופסור דוסטרובסקי טוען, בצדק, כי הסעיף הראשון אינו יכול לספק את התצרוכת בגופות לבית-הספר לרפואה. אדם בריא אינו חושב על המוות, ואילו את החולה לא רצוי מבחינה רפואית-נפשית להעסיק במחשבות מעין אלו. לכן, גם הבריא וגם החולה לא יתנו הצהרות על רצונם לביצוע גופותיהם.

סעיף שני אומר: אם מת אדם, אשר אין לו קרובים הדורשים אותו, גופתו יכולה להימסר לבית-החולים האוניברסיטאי.

לסעיף זה יש מצדדים ומתנגדים. מה טוענים המצדדים? אדם מת בודד, אין לו כבראה מספחה, או שהמספחה מתעלמת ממנו כדי לא לשלח את דמי הקבורה, או שמספחתו בכלל אינה מעוניינת בו, ולכן לא גורמים עוול לאף אחד אם מוסרים את גופתו למען ולטובת המדע.

לעומתם טוענים המתנגדים: אדם מת בודד וגלמוד, מדוע שלא ישאר ממנו זכר? ואם יש לו מספחה המתעלמת ממנו, מדוע עלינו כאילו "להענישו" (אם רואים בזה עונש).

עלינו למצוא את הפתרון בדרך של פשרה. אין בדעתנו להרשות ניתוחים על ימין וקל שמאל, זה לא יהיה הוגן גם מבחינה אנושית וגם מבחינה דתית, אנו מוכרחים לעשות סייגים.

עשיתי הרבה נסיונות וחילפתי הצעת פשרה. ד"ר יהל, מנהל מבחן בתי-החולים במיד הבריאות ואני נפגשנו עם ד"ר וורהפטיג והכיננו את הנוסחה הבאה:

אד.

סר הכריאות: "אדם נשמת, ואין קרובים דורשים אותו, ונציג כל אותה עדה שהוא מסתיין אליה אינו סביע התנגדות, תסדר גופתו לבית-החולים האוניברסיטאי".

אני יודע כי מי שאינו קרוב ואיני סכיר את העניינים, יכול להתקוות בגד נוסחה זו של החוק, אולם עלינו לקחת בחשבון כי בסדינתנו יש הרבה דתות ועדות. עלינו להתחשב בהן, וזוהי המינה שאני מעדיף את הנוסחה הזאת.

עדיין לא קיבלנו הסכמה לנוסח שהרבנות, אולם אני מקווה כי הרבנים יבינו שאין להם כל סיבה להתנגד להצעה זו.

אני חרוב ס-2 המעסיקים גם יחד יספקו את התארוכת שתגיע ל- 30-40 גופות בשנה, יתנו סגן ליהודים בחוץ-לארץ ולא יערערו את חוקי המסורת.

הייתי מאד מעוניין לצמצם את הונויכוה בכנסת על הצעת חוק זו. טרם אניח את הצעת החוק של שולחן הכנסת, בדעתי להתקשר עם נציגי כל הסיעות ולשמוע את דעתן. ברצוני להגיע לנוסח מתאים שיתקבל על דעת כל הסיעות ולהעביר את הצעת החוק, בלי כל ויכוחים, לוועדת השירותים הציבוריים. עליכם להבין כי העניין הוא עדיין, ועלול לפגוע בכל החולים חשוכי-המראה במדינה וגם בחולים ההולכים אל שולחן הביתרחים.

היו"ר ג. הרמל: אני מודה לך הכריאות על דבריו, ואני מוכרח לציין כי לסרות טבעיה זו לא עמדה על סדר-היום, הראה הער בקיאות בכל פרטי הנעיה.

אנו עובדים לפרשת השאלות:

א. הכרמל: דת ישראל חיפשה לה חסיד פסרות כדי להקל ולהתיר איסורים מבלל לפגוע באופן מעשי בחוקי הדת והמסורת. כיוון שביתוחים פתלוגים מתקבלים על דעת הרבנות, האם לא ראוי היה לשנות את שם החוק ולקראו בשם "חוק פתולוגי"?

ב. טברסקי: הרבנות הסכימה לביתוחים פתלוגיים, האם אי-אפשר לדרוש מהם שיסכימו גם לביתוחים אנטומיים?

(2) האם החוק, בהתאם לנוסח המוצע, יוכל לספק את הגופות הדרושים לרכי הרפואה?

(3) האם לוקחים בחיבון אפשרות של שימוש בגופות של אנשים המאבדים עצמם לדעת?

ג. נצר: הסטודנטים היהודים בחוץ-לארץ לפדו רפואה על גופות של נוצרים. זה היה אחד הגורמים לתופעות של אנטי-שמיות. אני מוצאת סיפוק רב בדברי-הער אשר גילה לנו כי סוף-סוף הובן הצורך של שימוש בגופות יהודים לצרכי לימוד, כדי שלא נזדקק גם במקרה זה לעזרת הגויים.

התנדבות והצהרה של אדם המקדיש את גופו לאחר סותו למען המדע, הוא עניין לאנשים בעלי הכרה. אני חושבת שיימצאו רק מקרים נודדים של התנדבות.

אד.

ד. נצר: הנוסח המוצע אינו להתייעץ ולקבל הסכמה מבגדכא העדה בנוגע למת אשר אין לו קרובים, יכול להפוך את החוק ללא מועיל.

אני חושבת שיהיה רצוי וחשוב לא לערוך ויכוח כללי במליאה בעת הקריאה הראשונה של חוק זה. אני מציעה שהוועדה תסליץ להעביר את הצעת החוק לוועדה ללא כל ויכוחים.

ג. חת:

יש דברים שמוכרחים ללכת לקראתם שלבים שלבים, וכל התקדמות טובת מהו, וקודם כל את הפרינציפ. אני חושב שיש בהצעת חוק זו התקדמות לגבי הנוהג בעבר.

אני מציע לשנות את הנוסח של הסעיף השני, במקום הטלים: "אם נציג העדה יסכים", לכתוב: "אם נציג העדה לא יתנגד".

ה. בן-אשר:

האם לא רצוי להוסיף לסעיף הראשון סעיף שונה שיאמר כי אדם רשאי להתנות את התנדבותו בזה שעצמותיו תועברנה לקבורה.

היו"ר ב. הרצל:

יש הסכם על קבירת העצמות במקרה של ניתוח פתולוגי, אולם במקרה של ניתוח אנטומי צריך להשתמש בגופה זמן ארוך.

ההתנדבות לא תביא לפתרון הבעיה, יש רק מועטים בארץ אשר מסוגלים להביע רצון כזה. אולי כעבור עשרות שנים יהיו יותר "מתנדבים".

לקחנו בחשבון מקרים של איבוד לדעת, אולם גם מלה לא יתנו לבנו את טכסת הגופות הדרושה במקרים של איבוד לדעת יש על-פי-רוב קרובים הדורשים את קבורת המתאבד.

אני חושב שהפתרון היחיד נעוץ באותם המקרים שלמת אין קרובים הדורשים את קבורתו.

ה. בוגבו:

האם אין אפשרות שהרבנים יתירו סימוס בגוף המתאבד מבלי לשאול את פי הקרובים?

היו"ר ב. הרצל:

בשאלת גופות של מתאבדים יש טא-ו-טא עם הרבנות. סדרד הבריאות טוען: אם אדם קץ בחייו בעודו בחיים לא כל שכן שהוא אינו טעונין בו לאחר מותו. בכל-אופן אני חושב שגם ההתנדבות וגם איבוד לדעת לא יספקו את התצרוכת בגופות, ועלינו לכן להסתמך על המקור האחרון שהוא: אדם שמת ואין קרובים דורשים אותו.

אני שמח שמר הבריאות מסכים לנוסח: "אין התנגדות של נציג העדה". אני חושב שאין צורך לשאול את נציג העדה, ואם עד התחלת הסימוס בגופה לא היתה כל התנגדות, אפשר להסתמס בה. אם הכוונה היא שצריך לשאול את פי נציג העדה, אני חושב שהסעיף לא יתן את התוצאות הרצויות.

אני רואה שיש הבנה לענין החוק מצד הרבנות וגם מכל החוגים הדתיים, ונקטתינו הן: (1) לא להשהות את ניסוח הצעת החוק; (2) לא לערוך ויכוח פומבי על החוק מעל במת הכנסת. באי-כח הסיעות יוכלו להסור אינפורמציה מלאה על החוק לסיעותיהם.

אד,

ד"ר ג. הרמל: ברצוני גם לבקש משרד הבריאות להכין ולהביא בפנינו את הצעת החוק בסדר תקופה מסוימת, אשר תהיה קצרה ביותר.

ב"ר סיגל: ברצוני להעיר הערה טכנית אחת אשר יכולה לעזור לטעם-וחתן וגם להסביר. כאשר עומדים להתמסר בגופה לצרכים אנטומיים, מכניסים את הגופה לתקופה טרוסקת בסין חומר מסוים וחונים אותה. זה נותן אהות לבג-כח העדה להתנגד לשיפוש בגופה, אם הוא רואה צורך בכך, מבלי שפגעו או השתמשו בגופה.

ד"ר י. בורג-בר הבריאות: אני מסיב על שאלות חברי הוועדה.

להכרסלי בנדון עם החוק. החוק נוגע לכל אחד מאתנו, ואנו מעונינים שהוא יהיה חוק אנטומי ופתלוגי גם יחד. בכונה לא הצענו חוקים נפרדים לאנטומיה ופתלוגיה.

למלוחיה של גב' טרוסקי: יש הגדל עקרוני בין ניתוח לארך פתלוגי ובין ניתוח לצורך אנטומי. בניתוח פתלוגי לוקחים חלק מהגוף השלם ומשתמשים בו, ואילו בניתוח אנטומי משתמשים בגוף כולו.

לדברי היושב-ראש: כאשר הצעתי את הנוסח "אין התנגדות לנציג העדה", לא התכוונתי להעבירה. כמובן שיש צורך להודיע לנציג העדה או לבג-כוחה. אני חושב כי בעניינים הוטביים עלינו להתנהג המבטיחות של יוסר ובמינימום של אי-הגלנות.

איבוד לדעת: יש סין הצדק-בסברה המוסרת כי סודר להשתמש בגוף של מתאבד היות והוא עצמו אינו מעונין בגופו, ומה גם שהאדם השתמש בגופו כדי להרוס ולהטית והרופא ששתמש בגופה כדי לבנות ולהחיות. הבטתי סברה זו לפני הרב הראשי והוא השיבני: לפי דיני ישראל היה פעם מסור להביא את המתאבד לקבר ישראל היות והוא חילל את צלם אלקים. אחר תיקנו ואסרו: אדם מתאבד אינו מבחינת פו ע אשר החלית את צלם אלקים, אלא מבחינת חולה. הוא עשה את מעשהו לא בהכרח מלאה ולא בדעה צלולה, ולכן הוא אדם חולה וסודר להביאו לקבורה כדת משה וישראל, אם נאמר כי דין מתאבד הוא כדין חולה, מסור לנו להשתמש בגופתו.

ברצוני להסיב לדברי בן-אשר: בחוק מאמר בפירוש כי את ישריות הגוף צריך להביא לקבר ישראל.

הייתי רואה ברכה רבה אם ד"ר הרמל, כיו"ר זמני של הוועדה, יקח את היוזמה לידי, יתקשר עם הרב הראשי, יקח עמו דברים ויטביר לו את דחיפות הענין.

ב"ר סיגל: אצל כמה מחברי הוועדה יכולה להתעורר ההרגשה כי אנו עומדים לעשות עוול לאנשים הנמצאים בבתי-החולים. ברצוני לצטט כאן כמה טלים שמכתב שנתקבל מאדם חולה, איש דם-הפעלה, אשר ספדי את גופו לאחר פותו למען המדע: "ברצוני בגופי לא יהיה מונח באדם, ותוך שנה יירקב כולו, אלא בגופי יישאר עוד 30 שנה דמות חיה הנהנית מחבות אנשים צעירים העוסקים במדע". ברצוני לחברי הוועדה יבינו כי מבחינה בטכית איננו עושים כל עוול כי אם יירות לגוף האדם.

הינ"ר ב. הרמל: האם מוכן שר הבריאות להגיד לנו כעבור כמה זמן הוא יוכל להביא לנו את נוסח הצעת החוק?

ועדת הירושה הציבוריים
22.1.52

מד.

ד"ר י. ב. הרמל: ניסוח הצעת החוק אינו מלוי רק בי, אלא בהרבה גורמי אחרים, אולם בני צדין לנהל את הרווחים ארוך ופייגע. אני בשלך לכן לענות בגלילה לאלתר ל הירג-הראש. אני רק יכול להבטיחכם שאם הכל כדי לקצר את הזמן, כי גורם הרביעות, אני מעוניין כדרכי, טיפיה בית-ספר לרפואה.

מה רד הרביעות נבצר לעות הרבה פעולות בגלל החוסר במספ, ואני שאל מעוניין נבצע באופן יעיל את מותן הפעולות אשר אינן עולות במספ ומביעות תועלת רבה.

היו"ר ב. הרמל: לפנינו 2 הצעות: (1) לעבור לסקנות והחלטות; (2) לדחות את הדיון ל- 3 בועות עד לקבלת הניסוח של הצעת החוק.

ג. טברסקי: אני מציעה נקבל את החלטה הבאה: הוועדה יצעה בסיפוק רב את הודעת הרביעות בנדון חוק לאנטוספיה, ותחזור לדון באלה בעוד 3 בועות.

הצעה לדחות את הדיון ל- 3 בועות ומטבלה.

היו"ר ב. הרמל: האם עלי לפנות לרג-הראש ביום הנועדה? לי נראה כי הכתובת ל הוועדה היא סגור הדחות.

ד"ר י. ב. הרמל: אני מציע יצאה בלתי רשמית עם הרב הראשי.

ג. חת: אני מציע כי הוועדה תדון לפנייה כי ד"ר הרמל יביע לפני הרב הראשי את דעת חברי הוועדה.

א. ברמן: ברצוני להעלות את השאלה: מהו המצב בקשר עם פנות נוספות לחולים? רופאים רבים טוענים כי ביטול הסנות לחולים עלול לגרום נזק לאלפי חולים וביחוד לסכן את מצב הילדים החולים. בכינוס האחרון ל רופאי הילדים נשמעה אזהרה חסרה על-כך. ברצוני ל אול: מהו המצב? האם י אפשרות לחדש את האספקה הנוספת לחולים בכלל ולילדים בפרט?

ד"ר הרמל: יתכן ומשרדו של ד"ר יוסף הוא האדם היות והוא היה שהיה החלטה ופעולה וביטול את הטיטה הקיימת כלי להחליפה אחרת. אולם גם למשרד הרביעות חלק במטטה כי הוא אשר דרש את הרביעות.

מד.

ד"ר שיבא: אנו דוחנו סדר המסדר והתעציה להגטיח
מלאי כל סזון לא רק להלכה אלא למעשה,
והתאם לפהמיס האמיתיים של האוכלוסיה.

דרישתנו היא: (1) תוספת סזון לתיבוקות
עד גיל 9 חדשים בצורת חלב מלא סוגה בקופסאות; (2) תוספת סזון לנשים
הרות, ולי בטרך כ- 60,000 נשים הרות בנה.

מדוע דרשנו חלב מלא בקופסאות? כי רצינו
להגטיח שהמבוגרים לא ישתמשו במנות המיועדות לתיבוקות בלבד.

התעודרו בעיות רבות איך להגטיח את
מנת הסזון הרגילה לכל הזרח, ואיך לדאוג לתיבוקות ונשים הרות תקבלנה
את התוספת המיועדת להם. לא רצינו סוגה אחר מלא לגמל את התוספות עבור
חולים ושיבוי-זקוקים לכל תוספת ולערך הדיקה שצריך לכל הליטה הנוכחית
של כרטיסי החוליה. לפני זה, כפי שראו לפני כן, כל הליטה הנוכחית
עם עיריות תל-אביב ודומות-גן וגם עם מוסדות ורילמות אחרים, לאצטם את
היקף שטח התעודות המזכות את בעליהן בתוספת סזון.

גירו לים קיימת ועדה, המורכבת מרופאים
סהיפנים, טובים וגקטיים בתזונה, רופאים מלה עובדים בהמנדבות והם
פוסטמים לאור או לפסול תעודות המוצאות על-ידי רופאי קופת-חולים
ורופאים פרטיים. נוכחנו לדעת כי הרופאים ספרים ובוטנים תעודות
פחלה לנו דוק בגלל בצע כסף, מלא שחור לחץ המבנים. מספר התעודות
עניתנו על-ידי רופאי קופת-חולים אינו קטן מספר התעודות הוצמו
על-ידי רופאים פרטיים.

הוועדה גירו לים הצליחה להוריד את סזון
סקבלי התוספת גירו לים עד ל- 4%, גי בהיפה קיימת ועדה רופאים, וים
אחר סקבל התוספת בגלל פחלה סביע ל- 6%.

כחל-אביג נתקלנו בקי סיוחד. שטח התעודות
בעיה על-ידי העיריה והוצו הפך ליגרה. מספר סקבלי התוספות כחל-אביג
סביע ל- 12%, וברמת-גן ל- 25%.

מספר חולי החפת הבהנים התוספת סזון סביע
ל- 7,000. זהו מספר סוגה ספר, ועלינו לבדוק את המספרים האלה התאצטים
לפגיטות.

כדי להפדיר את העגינים ולהכניסם לסלול
צודק דרו זין, בחוצה תקופת מעבר. דאבי קורה תקופה זו לא תיך יותר
מספר חדשים.

ההגבלות יעודות להכניס לתוקפן לא
תפגענה בילדים, המדובר הוא רק במבוגרים. קיימת בעיה אחרת. נזיה
במחלוקת. בהוג וקובל זקנים סקבלים תוספת סזון והוצו הדין לגבי חולי
סוכר. אנו עוידים להייע כי זקנים וחולי סוכר לא יקבלו כל תוספת כי
אם תחליף. כמורכן אנו עוידים להנהיג כי רק חולים עם חפת פתוחה יקבלו
תוספת, ולגמל את התוספת לחולי חפת סגורה.

עלינו גם להלחם על התפרוט של התוספות.
כי רב סקובל כי על החולה לאכול גר עוף. איך שטר עוף בחול בגיכותו
מכל גמר סטר, וסטר לקמייה לחולה גמר סטר. היה בהוג יכל אדם יס
לו רובטטיזם סקבל תוספת סזון, וזה יתבטט גמספרים גדולים, וברור שטח
תוספת כזו פוגע במחלוקת ל סזון לכלל הסוחרים.

בסוף דברי ברצוני להגטיח לד"ר ברין
שכל ה יקולים סלנו זה ינויים אנו עוידים להנהיג את לשען סורה אחת:
מנת סזון סתאיה וצודק לחוליה בכלל ולנשים הרות ותיבוקות בפרט.

א.ד.

ב. חמ:
מיני יודע את ילדי זקוקים לסנות מזון יותר גדולות מאשר המוגדרים, מולם דבר אחד ברור כי הילדי זקוקים לדברי מתיקה. אני חושב הילדי צריכים לקבל הקצבה מיוחדת של דברי מתיקה כדי לא יאכלו את המתקיי הקולקלים הנמצאים במקום.

היו"ר ב. הרמל:
אנו מדברים עתה על תוספת לילדים חולים ולא על הקצבות סנות מזון לילדים בריאים.

ג. חמ:
כל הדיון נסב על תוספת לתינוקות ולא על תינוקות חולים, על תוספת לנשים הרות ולא תוספות לנשים הרות חולות. ואני מוסר, כפי שתינוק או אשה הרה זקוקה לתוספת מזון, כך זקוק הילד ללברי-מתיקה.

ח. בונר:
סמעתי את דברי המסדר אל מנהל משרד הבריאות, ויש לי הרגש כי כל המרץ והמחשבה נועדו למטרה אחת: כיצד להפחית את תוספת המזון לכולם. משרד הבריאות צריך לטעון כלפי משרד המסחר ותעשייה ולומר: למה הקימ דור בריא בארץ אנו צריכים לתת לתינוקות מפרוטסטונים, ולעמוד בכל תוקף על דרישה זו.

ד. באר:
לא בעקבות שאלתו של חבר-הכנסת ברנן נפתור את בעיית האספקה בארץ. אדם מקבל תוספת מזון על-סמך תעודה או אישור על רופא או משרד הבריאות, וחזקה עלינו כי אנו מאמינים לרופאים ולא יוציאו תעודות מחלה לאנשים בריאים. היינו עדים לתופעה טעניבה מאוד, אנו הגענו לאצב "קסטרופלי", רוב היוב היה אצב של "מחלה", והסיבה לכך היתה בכרטיסי המזון לחולים היו כוזבים. אני מאד מברכה על זה משרד הבריאות נכנס לעובי הקורה והחליט להחזיר את ענין סנות המזון לחולים.

אני גם מקדמת בברכה את הוועדות הציבוריות של רופאים שתנדבנה אשר בודקות ומסירות כל תעודה המוצאת על-ידי רופא.

ט. ברית:
אצב האספקה מעמיק ביותר את כל הישוב. מפי ד"ר זיבא שמענו דיון-והחבון על התחלואה, על אצב האימפוזן. היה חשוב מאוד לטפוע על אצב התזונה בארץ והתפעתה על בריאות המובלגוסיה. אני חושבת שכחברי ועדת הירושת הציבוריים עלינו לדעת מה היום התפעת התזונה על הבריאות של התושבים.

י. הרמל:
בירוב שלנו היה דאון מיוחד לנצל לרעה ובאופן לא מוסרי את הזכויות לתוספת מזון הניתנות לחולים. אצב זה המביא על כלמי המזון והפחית את הסנות לכלל המזרחים. אני חושב שיש ליבח את משרד הבריאות על פעולתו במסח זה.

יא. בונר:
אני מציע שהסידורים החוקיים שיונהגו בקשר לכרטיסי החולים יפורסמו בעתונות וברדיו, כדי שתקהל ידע לא עומדים לבטל את תוספת המזון לחולים בכלל.

היו"ר ב. הרמל:

ההסדר החדש יגיע ד"ר יגב מינו מספק
ומתו, הביטול תוכני של התוספות לחולים
עורך טערה והתרגנות בי טוב, ויש לחץ להעמיד את ה מלה הזו על סדר-היום
של הכנסת.

ב מלה זו נע תה גביאה חזרה, הפסיקו את
התוספת לחולים בגלי להביא מינו הצעה או הדרך חדש.

אני מבין כי לזקני אין צורך לתת תוספת,
אולי בתנאי גיל מסוים יינתן לזקנים כרטיס זון ייוחד ומפריס סיוחד.
הוא הדין בקר לילדים. רד הבריאות צריך לדאוג ילדים עד גיל מסוים
יקבלו זון חטייה, וזו לא יהיה לחץ על מתן תוספות.

ב בקר לחולים צריך לקבוע תוספות או
תחליפים בהתאם למחלה. אני לא מכיר מחלה ע. חפת מקטיגית צריך
לקבל תוספת וחולה ע. חפת סגורה מינו זקוק לזו תוספת. ידוע תזונה
לסויה עלולה **לצדקם לפתיחת החפת טצל בעלי חפת סגורה.**

מינו חובב צריך להגיע למחוז כה גבוה
של חולים כזו 25%, אולי לא מתפלא אם המחוז ל החולים יגיע ל- 10%-12%,
כולל ב יום הרות. מי ספור לציים בטופן רירוחי את מחוז החולים ל-
4% - 3%.

עוד ימלה: אני חו ב מחד ב מועי של
הנוסח שלי צריך לקבל יותר זון, בפרט סדר יוצא לחופס כדי להתרפא.

אני מסתד כי רוצים לעבור מוצב שבו נמנו
יותר כדי לוצב שבו יתנו פחות כדי.

אלת הזון הכללה היא מלה טובבת
לצדד הבריאות בגל עוד יותר ל רד ה יסור והמע ית. רצוני אד צדד
הבריאות יעוד על המספר בטוח של ערך הזון וביתוד ב ירה על מתן תוספת
מתאימה לחולים.

אני רוצה להזכיר כי ינה עוד מלה חזרה
סאד והים מספק רפואות. אני חו ב ירד הבריאות צריך להיות יותר מקטיבי
במלה זו ולהשתדל לפתור אותה בהקדם ומפילו בעזרת הכנסת.

למסוף ברצוני לבקש את ד"ר יגב להשתדל
שהסדר החדש בקר ל חן תוספת זון לחולים יכנס לתוקפו בהקדם, כי הלחץ
סצד הציבור הוא גדול.

ד"ר יגב:

הוועדות הציבוריות ל הרופאים הורידו
את מחוז סקבלי כרטיסי החולים על-ידי
הבדיקה של המעודות, הן בג הפחיתו את במינובותיהם ל חן ית לבק מעודות
מחלה. ד"ר יוסף הכייה מה ימה הנהוגה גידו ליה ובחיימה בקר לוועדות
הרופאים מונהג גי בתל-אביב **למספר צדי המרץ.**

אני סקבל את דעתו של היוזב-רמל ד"ר הרמל פי
סצד הבריאות צריך לעוד על ה יסוד ולדאוג לתזונת הי טוב.

היו"ר ב. הרמל:

אני יכנס הציבור החדש לתוקפו

ד"ר מיכא:

אני סקווה כי באוד סברותר זה זו.

היו"ר ב. הרמל:

בבוע הבא מקייים י יגב ס יותפת של ועדת העבודה
על הוועדה שלנו. על סדר-היום ל הי ייבה בעוד
סבועיים אני יעמיד את מלת המסקה ליורדות בריאות ואת מלת העזרה הרפואית
למעברות.